

ราชกิจจานุเบกษา

เล่ม ๕ แผ่นที่ ๕๓ วันอาทิตย์ เดือนสี่ ค่ำ ปีชวดสัมฤทธิ์ศก ๑๓๕๐ หน้าเบอร์ ๕๔๑

ฉบับใหม่

ประกาศให้ ใช้วันอย่างใหม่	หน้า ๕๕๑
กงสุลเข้เลขรอด.ท.น.ม.ว.ร.ค.เฝ้า	หน้า ๕๕๓
ข้าราชการวลาวยังคงลา	หน้า ๕๕๗
จ้าวตาย	หน้า ๕๕๗
พระราชทานเพลิง	หน้า ๕๕๘
พระราชทานยศศิลาหน้าเพลิง	หน้า ๕๕๘
ขอกแก้	หน้า ๕๕๘
การรับเรื่องใน วิถี ที่ สุก ของ ราชกิจจานุเบกษา	หน้า ๕๕๘

ประกาศ

ให้ ใช้วันอย่างใหม่

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ มหิตลวเทพยทนามกรบรมยุธิรัตนราชวชิวงษ์ วรุตมพงษ์บริพัตร วรชติยราชนิกรโคมจากรุณีก บรมมหาจักรพรรดิราชสังกาศ บรมฉวรนิกรมทวารราชาธิราช บรมนารถยพิตร พระจุลจอม

เกล้าเจ้ากรุงสยาม ทั้งฝ่ายเหนือฝ่ายใต้ แลดินแดนที่ใกล้เคียง คือลาว เขมร ลาว กวามลาว ยุครเทวียง รลา ตา ตา

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าว่า ตั้งว่า กวียทรงพระราชดำริห์ ถึงวิชันนิวมี่เกิดขึ้น ที่ใช้กันอยู่ในสยามรัฐมณฑล แลที่ใช้ในประเทศใหญ่น้อยเข้ช้อยมากในโลกยนั้น เป็นอันค้างกันช้อยมากก็ออกดำวโค่นช้อยก็เป้นวิถีใช้ตามจักรทคติอย่างหนึ่ง แลสรวิคคติอย่างหนึ่ง จึงทรงพระราชดำริห์ว่า วิชันนิวมี่เกิดขึ้นช้อยอย่างก็ที่สุดนั้นควรระประคอบกวียเหตุอันควร ๓ ประการ ประการหนึ่ง (๑) คือให้ถูกต้องโค่นช้อยกับยุคกาลประการที่สอง (๒) ให้มีประคอบคณินเสมอไม่มากไม่ร้อยกว่ากันนัก กวียประการหนึ่ง (๓) ให้มีทั้งปวงรู้ โทง่ายท้งไปก็ดีกว่าอย่างอื่น กวียจึงระสมควรที่จะใช้ ในประชนชนท้งปวง

แต่วิชันนิวมี่เกิดขึ้นที่ ใช้ช้อยทุกวันนี้ นิยมตามจักรทคติแลตาโค่นช้อยตามตำราสุริยาคตรเป้นค้ำ เพื่อว่า จันทรคติจะไ้เข้าประคอบกับสุริยโคจรได้ แต่สุริยคติก็กาลตามตำรานี้ ก็มีแต่เอาโค่นช้อยกับดาวฤกษ์อย่างเกี่ยว ไม่ได้อาให้ร้อยกับโลกยนี้เป้น

หลักอย่างสามัญสงกรานต์ ซึ่งอาทิตย์ทรงสถู
 กลางโลกย์เพราะเหตุว่า สุริยโคจรโดยดาวฤกษ์
 รอยหนึ่งตามค้ำวามันเป็นหนึ่งได้ ๓๖๕ วัน ๖ โมง
 ๑๒ นาที ๓๖ วินาที แต่สุริยโคจรโดยเหนือ
 ไตรรอยโลกย์ แต่ตรงสถูกลางโลกย์นี้ที่นับว่า
 เป็นสามัญสงกรานต์ ขาเข้านี้ มีมัธยมประ
 มาณเป็นหนึ่ง ๓๖๕ วัน ๕ โมง ๔๘ นาที
 ๕๒ วินาที เหตุฉนี้ประมาณ ๖๐ ปี คติทั้งสอง
 นี้จะผิดกันถึงวันหนึ่ง สามัญสงกรานต์จึงได้เลื่อน
 ไปวันหนึ่งจากองศาหนึ่งทุก ๖๐ ปี ฤกษ์ฤกษ์ก็เลื่อน
 ไปตามกัน เมื่อคำนวณดูก็เห็นว่าแรกตั้งจุลศักราช
 นี้ เป็นวันสามัญสงกรานต์ขาเข้า และมีสุริย
 ปราศเวลาช่วย ๓ โมง ครั้นกาลล่วงมาถึง
 เวลา จุลศักราช ๑๒๕๐ ปี คติเป็นวัน
 สงกรานต์ เคลื่อนเข้ามาภายหลังสามัญสงกรานต์
 ขาเข้าถึง ๒๑ วัน ฤกษ์ฤกษ์ก็เลื่อนมาตามกัน
 ด้วยเหตุว่าฤกษ์ย่อมเป็นตามอาทิตย์กับโลกย์นี้ ตั้ง
 อยู่อย่างใด ก็เป็นอย่างนั้น ไม่เอาใครบแต่ดาวฤกษ์
 เพราะฉนั้นสุริยคติกาลตามสุริยาคติ นี้ ก็ไม่สม
 กับการแก้ไขประการที่ ๑ ซึ่งกล่าวมาแล้ว

อนึ่งวิธีนับที่ไซอยู่ทุกวันนี้ ย่อมมี
 ประมาณเป็นสามอย่างไม่เสมอกัน คือปีปรกติ
 ๑๒ เดือนเป็น ๓๕๔ วัน ปีอธิกมาส ๓๕๕ วัน
 กับปีอธิกมาส ๑๓ เดือนเป็น ๓๘๔ วัน ถ้าจะ
 แปลกกันแต่อย่างเช่นนี้ปรกติ กับปีอธิกมาสเท่านั้น
 ก็จะไม่ผิดประหลาดมากนัก แต่วิธีอย่างนี้ มี
 อธิกมาสยาวกว่าปีปรกติ และปีอธิกมาสถึงเดือน
 สิบ เพราะฉะนั้นวิธีนับอย่างนี้ ไม่สมกับเหตุ
 ชาติการ โดยประการที่ ๒ ก็กล่าวมาแล้ว

อีกประการหนึ่ง วิธีนับเดือนที่ไซอยู่
 ทุกวันนี้ถ้าพ้นจากกาลประจุบันไปแล้ว จะเป็น
 กาลอดีตก็ อนาคตก็ เป็นการยากที่คนสามัญ
 ระบุได้ว่ามีไต่เป็น อธิกมาส อธิกวารฤกษ์ปรกติ
 ถึงแม้ว่าผู้ที่รู้วิชาเลขคี่แล้ว ก็ยังต้องคิด
 คำนวณหาเท่าที่วสอยสวนอยู่ช้านานจึงจะ ใ้รู้
 กว้างขวางทำพิสุทธิมาศ ก็ทำสัมมุชอาทิตย์
 แลจันทร์ ในวันเข้าพรรษา แลวันยวารณา ใ้รู้
 กว้างขวางฤกษ์ โดยผ่อนวันในปีใ้เป็นอธิกมาส
 อธิกวารฤกษ์ปรกตินั้น เข้าหาใ้ต้องอย่างฤกษ์เข้า
 พรรษา อยู่ในฤกษ์ ๒๐ ฤกษ์ ๒๑ ฤกษ์
 ๒๒ คือ บุรพาสาย อทวารสาย สวาระนะ ๓ ฤกษ์
 กับฤกษ์ยวารณาอยู่ในฤกษ์ ๒๖ ฤกษ์ ๒๗
 ฤกษ์ ๑ คืออทวารภัทรวเรกีสย์ ๓ ฤกษ์ แล้ว
 อยาใ้สงกรานต์ก่อนขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๕ กว้าง
 ทางคำนวณ อย่างนี้ เป็นของคิกันภายหลังไม่ใ้
 เป็นทำราวที่มาแต่เดิมแรกตั้งจุลศักราช เหมือน
 ตำราสุริยาคติ เพราะฉะนั้นก็ถึบวาร์ในอักษ
 เถลิงศก ขางนี้ถึตรงกันขางนี้ ถึไม่ตรงกัน แลทาง
 คำนวณอย่างนี้จะกำหนดลงว่าปีปรกติ ถึปีมีอธิ
 มาสอธิกวาร ปีหนึ่ง ถึไม่ใ้ คมมีความรู้เสมอ
 กันก็อาจจะทำให้ทางกันใ้ มีกว้างเช่นนี้
 เช่นปีระกาเอกศกจุลศักราช ๑๒๗๑ ค่อยไปข้างหน้า
 อีก ปีนี้ใครพวกหนึ่งมีสมเด็จพระเจ้าบรมวงษเชอ
 เจ้าฟ้ามหาพลาถา กรมสมเด็จพระยารายประยภัยที่
 สิ้นพระชนม์แลพระโอรสขิดเป็นประจวน ถึคำ
 นวนออกว่าเป็นปีอธิกมาส ใครถึพวกหนึ่งมีพระเจ้า
 บรมวงษเชอ กรมพระยวเรศวริยาลงกรณ์ แลขุน
 โสธิขรพมา (กริม) ถึถึถึงแก่กรรมเป็นต้น

ก็คำนวณออกว่าเป็นอธิกวารก็ตกกัน ๒ ปี เหมือน
เช่นเช่นชวกรัทธาภฤตศกัราช ๑๑๕๕ ที่มีปรากฏ
ลงมาในปฐม เป็นถาวรเดิมกันอยู่กันนี้ ถ้าจะว่า
ตามตำราของ ๑๕ ปี มีอธิกมาส ๗ ปี เป็น
กำหนดว่าในปีที่ ๓ ที่ ๖ ที่ ๙ ที่ ๑๑ ที่ ๑๔
ที่ ๑๗ กับที่ ๑๕ เป็นอธิกมาส ก็เห็นมีพยาน
ตามบันทึกมีอยู่ว่าได้ ๒ ปี กับ ๒ เดือน ๒๐ วัน ที่ล่วง
มาแล้วเท่านั้น การข้างที่ที่ล่วงมาถนัดนี้ ก็ไม่
มีหลักฐานว่าใช่ตามตำราที่ กติมีหลักฐาน
เป็นที่อ้างว่าใช่อย่างอื่น ก็คือในตำราสุริยาตร์
มีเองมี กติมีเลข ๒๒๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖ ๖๖
แต่การคำนวณนี้ มีที่ใช่เป็น ๕ อย่างขึ้น
คือปีปรกติ ๓๕๔ วัน ปีอธิกวาร ๓๕๕ วัน
ปีอธิกมาส ๓๕๖ วัน กับปีอธิกมาสอธิกวาร
๓๕๗ วัน เป็นของวิเศษที่ใช่ เป็นสามัญ
ผู้เขย่งวิเศษที่กติ เป็นสองอย่าง คือปีปรกติ
๓๖๕ วัน อย่างที่เรากล่าวอธิกมาส
๓๖๖ วัน อย่างที่เรากล่าวในทางคำนวณนี้ มีที่กติ
มีผลในอธิกมาสอธิกมาสที่ต่ำกว่า ๒๐๗ แล้ว
ที่เห็นเป็นอธิกมาสที่กติ ถ้ากติมีผลสูงกว่า
๒๐๗ แล้วเป็นปีปรกติสุรทิน ถ้าใช่ ไก
เป็นปีปรกติสุรทิน อวมารต่ำกว่า ๑๓๗ ฤกษ์ไก
เป็นปีอธิกสุรทิน อวมารต่ำกว่า ๑๓๖ สองอย่างนี้
๒๕๕ เป็นอธิกวาร ถ้าสุรทินว่าไม่มีอธิกวาร ถ้าใช่
ไกเป็นเกิดในอธิกมาสอธิกมาสที่เลข ๒๕๕ ซึ่งว่า
ที่อธิกมาสไป ถึง ๓๐ ฤกษ์ไปมี ไก ๒๕๕ เป็นอธิก
มาสถ้าไม่จึงไม่เป็นปีอธิกมาสเลข ๒๕๕ นี้ คือปี
ปรกติสุรทินด้วยเป็นอธิกวารของ ๑๐ ปีอธิกสุรทิน

กับอธิกวารก็ ฤกษ์ปรกติสุรทิน กับปรกติวารก็
ของ ๑๑ แล้วยธิกสุรทิน กับปรกติวารของ ๑๒
ทางคำนวณนี้ รู้จักทำ อธิกมาสถึงศกโกแลตฤกษ์
๓ แห่ง คือกิมมีผล ๑ อวมาร ๑ กติมี ๑
แล้วที่รู้ ไกที่แท้ ไม่ต้องคำนวณปีคยาว่าใช่ ไกเป็น
อธิกมาสอธิกวาร ฤกษ์ปรกติแลเห็นได้ว่า ถูกจริง
เพราะกติกามีวาร ในอธิกมาสถึงศก กติวัน
ที่ใช่เป็นสามัญนี้ ไม่ยิ่งไม่หย่อนเคลือบคลาด
กันอย่างเช่นกล่าวมาในวิธีอื่นนี้ แต่ทางคำนวณ
นี้ไม่มีใครสอนกัน เพราะเป็นทางคิคุสอยสวน
ไก่ออดรอดที่ราตรีวารเอง มีพยานที่คิคุส
ลงที่ไก่ออดรอด แต่เป็นชื่อไม่ไก่อใช้ ในทุกวันนี้
ฝ่ายกติกามออธิกวารที่ใช่อยู่ทุกวันนี้ ก็เป็นตาม
ทางคำนวณที่สุรทินมาเท่านั้น ใครมีตำราสำหรับ
ที่จะให้รู้อธิกวารเป็นเกณฑ์แลศกโกแลตอย่างต่าง ๆ
ก็มาก แต่สอยสวนเขากันไม่ไก่อจริง ไกที่สุร
ทินนี้ว่า เกือบที่ใช่กันอยู่ทุกวันนี้ ถ้าพินิจ
ของไม่มีอยู่อย่างสูงเพียง ๒๐๐ ปีเศษแล้ว ก็รู้
แน่ไม่ไก่อใช่ ไกเป็นอธิกมาส ฤกษ์อธิกวารแล
เพราะใครทางคนทำจะทำให้ถูกไก่อันใจ วิถีนี้
ว่าเกือบที่ใช่ในทวีปประเทศ เกือบกันอย่างเช่น
เมืองพม่าก็เคลือบกันอยู่วันหนึ่ง เพราะที่ไม่
ได้ใส่อธิกวาร ในปี ไกปีหนึ่ง แต่เมืองลาวเฉียง
ก็เคลือบกันอยู่ ๒ เดือน เพราะที่ไม่ได้ใส่
อธิกมาสไว้เลย การที่ประเทศที่มีวิถีอยู่ยาก
อย่างนี้ ก็เพราะอยากจะทำไก่อใช้ตามวันปรกติ
แลสุรทินที่ กติวันปรกตินี้ มีนิยามประมาณ
เกือบรอบโลกนี้ ทรงกติกามออธิกวารหนึ่ง ๒๕ วัน

๑๒ โมง ๒๒ นาที ๓ วินาที ๑๗ รอยจันทร์โคจร
 เป็น ๓๕๒ วัน ๘ โมง ๒๘ นาที ๓๖ วินาทีพิเศษ
 มงทั้งสำหรับนับต่อไปข้างหน้าปีปรกติ จึงเรียกว่า
 ๓๕๒ วันเท่านั้น ๑๓ รอยจันทร์โคจรเป็น ๓๘๓
 วัน ๒๑ โมง ๑๒ นาที ๓๘ วินาที แต่เศษโมง
 เกือบเต็มวันได้แล้ว แลเศษเศษโมงปีปรกติซึ่ง
 ทั้งวันนั้นผลสมเข้าให้เต็มวันเป็นข้ออีกมาก ๓๘๒
 วัน ส่วนเศษโมงที่ยังเหลืออยู่อีกนั้นเสลาเข้า รวม
 เต็มวันเข้าเมื่อใด ก็เป็นข้อถาวรเต็มวันเช่นเมื่อนั้น
 ในยศหนึ่งซึ่งนับ รวม ๑๘ ปีว่าคติชาติขบแต่จักร
 ทรงกันโดยเป็น ๑๘ รอยอาทิตย์ ๒๑๕ รอย
 จันทร์นั้น เมื่อกิจกฤตมาทำราศุวิษัทร แต่ทำรา
 สอนักเห็นว่าไม่ตรงกันแท้ ว่าแต่เพียงตามทำรา
 ศุวิษัทร ๑๘ ปีนี้ สุริยคติได้ ๖๘๓๘ วัน
 ๒๑ โมง ๕๘ นาที ๒๒ วินาที จันทร์คติได้
 ๖๘๓๘ วัน ๑๖ โมง ๓๑ นาที ๕๕ วินาที
 ผิดเศษโมงกันอยู่ดังนี้ วิชณบยอย่างนี้รู้ใช้กัน
 อยู่ได้ก็เพียงแก่ช่วยกันหนึ่ง ซึ่งขอหมาย
 ประกาศไปเท่านั้น ครั้นล่วงปีไปแล้ววิถี ฤกษ์
 ข้างหน้าต่อไปก็ ถ้าไม่มีผู้ไม่มีการหมายเหตุ
 เป็นที่สังเกตไว้แล้ว ก็ไม่มีผู้ใดจะบอกได้ว่า
 เป็นกี่วันมาแล้ว เพราะเป็นการยากยิ่งเหลือผู้
 ไทจะทรงจะทำได้ แลเป็นของที่รู้ได้เฉพาะ

น้อยก็วัดกันไม่เป๊ะสาขาวดทั่วไป เพราะเหตุ
 ฉะนั้นวิธีนับนี้ก็ไม่สมกับเหตุอันควร โดยประการ
 ที่ ๓ ถึงกล่าวมาแล้วข้างต้น
 จึงได้ทรงพระราชดำริห์ถึงวิธีนับที่ตาม
 สุริยคติกาล ซึ่งเกินอยู่รอบโลกดังนี้ มีกำหนด
 มัชยมประมาณรอบหนึ่ง ๓๖๕ วัน ๕ โมง ๔๘ นาที
 ๔๘ วินาทีนั้น มีทางนับอื่นหนึ่งซึ่งใช้กันว่า
 ปรกติสุรทิน ๓๖๕ วัน และมีอธิกสุรทิน ๓๖๖ วัน
 ปีปรกติ ๓ ปี มีอธิกเถ ๑ ปี อย่างนี้ไปจนครบ
 รอบปี ที่ ๑ ถัดรอบปีที่ ๒ ถัด รอบปีที่ ๓ ถัด
 ที่ควรจะมีอธิกสุรทินนั้น ก็ได้กลับขึ้นเป็นปีปรกติ
 ต่อเมื่อถึงรอบปีที่ ๔ จึงได้คงเป็นอธิกสุรทิน
 ทางนับอย่างนี้คิดเฉลี่ยเป็นปีหนึ่ง ได้ ๓๖๕ วัน
 ๕ โมง ๔๘ นาที ๑๒ วินาที มากกว่ามัชยม
 ประมาณอยู่ปีละ ๒๓ วินาที อย่างน้อยที่สุดที่
 ระคิดให้เป็นไปได้ตลอดไปเกือบ ๔๐๐๐ ปี จึงจะ
 เกือบจนถึงวันหนึ่ง วิชทางนับอื่นนี้สมกับเหตุ
 อันควรประการที่ ๑ ซึ่งกล่าวมาแล้วนั้น โดยได้
 ศึกษิตฤกษ์กาลอย่างที่สุด แลสมกับเหตุอันควร
 ประการที่ ๒ โดยปีหนึ่ง มีประมาณไม่มาก
 ไม่น้อยกว่ากันหนึ่ง มีแต่ปีปรกติ ๓๖๕ วัน ถัดปี
 อธิกสุรทิน ๓๖๖ วัน เป็นกาลกำหนดสมควรที่
 จะเทียบเคียงความเจริญ ๆ ๆ เสมอในสรรพสิ่ง

ที่ปวงซึ่งมิใช่เป็น ในปีหนึ่ง ๆ ใ้แก่นนอน
 แลสมกับเหตุอันควร ประการที่ ๓ โดยเป็น
 ทางง่ายก็คนจะเรียนรู้ แลจำไว้แลรู้ทั่วไปในประ
 ชุมชนในโลกนี้ผู้ได้มาก แลเพราะมีพระบรมราช
 ประสงค์ ทรง พระ กรุณา แก่ ชาณา ประ ชา ราษฎร
 ที่ปวงทั่วไปจะได้ มีวิชาเจริญเร็ว ใ้ละสิ่งซึ่ง
 ไม่เป็นประโยชน์ มาประกอบสิ่งที่เป็นประโยชน์จริง
 อยู่เสมอทั้งนี้ การคนใดที่ควรระแิกไซให้คิ
 ษณ จึงใ้ตั้งพระราชกฤษฎีกาทรงกระทำใ้เป็น
 อย่างแก่คนทั้งปวง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ใ้ตราเป็นพระราชบัญญัติไว้สืบไปว่า

ข้อ ๑ ให้ ตั้งวันขึ้นปีใหม่ตามสุริยคติ

กาลตั้ง ว่าต่อไปนี้เป็นปีปรกติ ๓๖๕ วัน ปีอธิก
 สุรทิน ๓๖๖ วัน ใ้ใช้คักราชตามขัตั้งแห่งกรุง
 เทพมหานครอมรัตน โกสินทรมหนครา ยุทธยา
 บรมราชธานีนี้ เว้นกว่ารัตนโกสินทร์ศก ใช้เลข
 ขัในรัชกาลที่หลังศกด้วย แต่เลขที่ขัศกที่
 ประกาศไว้ ในหมายประกาศสงกรานต์ ใ้เปลี่ยน
 ต่อเมื่อเปลี่ยนจุลศักราชนั้น ใ้ขัเปลี่ยนใ้เปลี่ยน
 เลขที่ขัศกตามกาลที่เปลี่ยนรัตนโกสินทร์ศก

ข้อ ๒ ปีหนึ่งมี ๑๒ เดือน มีชื่อตาม
 ราชที่เดือนนั้นยกเว้นอยู่ มดำคัมภีรณ

เดือนที่ ๑	ชื่อ	เมษายน	มี ๓๐ วัน
๒	พฤษภาคม	๓๑	๒
๓	มิถุนายน	๓๐	๒
๔	กรกฎาคม	๓๑	๒
๕	สิงหาคม	๓๑	๒
๖	กันยายน	๓๐	๒
๗	ตุลาคม	๓๑	๒
๘	พฤศจิกายน	๓๐	๒
๙	ธันวาคม	๓๑	๒
๑๐	มกราคม	๓๑	๒

ใน ปีปรกติสุรทิน

๑๑ ๒ กุมภาพันธ์

ใน ปีอธิกสุรทิน

๑๒ ๒ มีนาคม ๒ ๓๑ ๒

วันในเดือนหนึ่งนั้นใ้เรียกว่าวันที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒

ข้อ ๓ ใ้ นับใช้ วันขึ้นปีใหม่ ในราชการแลการ
 สาราณขัซึ่งปวงทั้งแคว้น ๒ เดือน ๕ ขัน ๑ คำ
 ขัลยังเป็นสัมฤทธิศก จุลศักราช ๑๒๕๐ นั้น
 เป็นวันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๐๘
 ต่อไป แคว้นวันเดือนขัตามจันทรคติ ซึ่งเคยใ้มา

ในการกำหนดพระราชพิธีประจำปีเบื้องต้นต่าง ๆ ก็
แก้ไข สังเกตเช่นเช่นวันพระหยุดทำการก็ให้คง
ใช้ตามเดิม

ข้อ ๔ ถ้าจะใครรู้ว่ามิใช่เป็นบ่อน้ำร้อน
ให้ตั้งวันโกสินทร์ศกลงเอา ๑๙๓ บวกเอา ๔
หารซากมิใช่เป็นบ่อน้ำร้อน เว้นไว้แต่บว
แล้วเลขครบ ๑๐๐ ก็ที่ ๒๐๐ ก็ที่ ๓๐๐ ก็ที่
อย่าให้ เป็นบ่อน้ำร้อนในนั้น ต่อเมื่อครบ ๕๐๐
จึงคงเป็นไปตามที่ว่ามีทุก ๕๐๐ ปี เสมอไป

ข้อ ๕ เงินภาษีอากรทั้งปวงนี้ให้ส่ง
ตามเดือนตามปีที่ว่ามานี้เงิน เดือนเงินนี้ในราชการ
ทั้งปวง ก็ให้จ่ายตามเดือนตามปีเหมือนกัน

ประกาศมาแต่เดือน ๕ เดือน ๕
แรม ๑๓ ค่ำมีชวงสัมฤทธิ์ศก รุกคึกราช ๑๒๕๐
เป็นวันที่ ๗๕๕๓ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

อง ลุลเย เเนอราลเดเน มัจจุรเค เฝ้า

วัน ๕ เดือน ๕ แรม ๑๑ ค่ำ เวลา
บ่าย ๕ โมงเศษ พระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกพระ
ที่นั่งจักรกรีมหาปราสาทเบื้องบูรพทิศ

เจ้าพนักงาน กรมวัง กรมท่า นำชีเชษ
ลกกี กงซุลเยเนอราลเดเนมารค เฝ้าทูลละอองธุลี
พระบาท

พระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัสปฏิสันธูรา
โดยสมควรแล้ว กงซุลเยเนอราลเดเนมารคถวาย
คำนับกลับออกมา พระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้น

ข้าราชการถวายบังคมลา

ณวัน ๓ เดือน ๕ แรม ๕ ค่ำ ปีชวด
สัมฤทธิ์ศก พระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกขุนนาง
พระยาศรีสังหเทพน้า นายอภัยพรหมศาล
นายหนานพรหมเทพเมืองน่าน ถวายบังคมลา
กลับไปยังบ้านเมืองทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
พระราชทานผ้าพรรณตามธรรมเนียม

ข้าตาย

พระครูพุทธพยากรณ์ เจ้าอาวาส
วัดอภัยสวรรค์ (มีน) เป็นบุตรนายพุ่มชาว
เมืองปราจีนบุรี ได้มาเข้าศึกษาพระปริยัติธรรม
ต่อพระวชิรเกษิ เจ้าอาวาสวัดอภัยสวรรค์
แต่อายุได้ ๑๓ ปี ครั้นอายุครบที่จะอุป
สมบท จึงได้อุปสมบทเป็นภิกษุอยู่วัดนั้น
ภายหลังพระวชิรเกษิถึงแก่มรณภาพ พระปลัด
(อ่อน) ได้เป็นพระครูพุทธพยากรณ์เจ้าอาวาส
จึงได้เป็นพระสมุหอยู่วัดนั้น ต่อมาพระครูพุทธพยา